

Diferencijabilnost funkcije više promenljivih*

1 Osnovne definicije i teoreme, primeri

Diferencijabilnost je jedan od centralnih pojmova u matematičkoj analizi. Neka je $X \subset \mathbb{R}^n$ i neka $x \in X \cap X'$. Stavimo $A_x = \{h \in \mathbb{R}^n \mid (x+h) \in X\}$; skup A_x je neprazan i $0 \in A_x$.

Definicija 1 Funkcija $f : X \rightarrow \mathbb{R}^m$ se naziva diferencijabilnom u tački $x \in X \cap X'$ ako postoje linearno preslikavanje $L_x : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ i preslikavanje $\alpha_x : A_x \rightarrow \mathbb{R}^m$ takva da važi

$$(1) \quad (\forall h \in A_x) \quad f(x+h) - f(x) = L_x(h) + \alpha_x(h),$$

pri čemu se pretpostavlja i da je $\alpha_x(h) = o(h)$ kada $h \rightarrow 0$.

Ako je preslikavanje f diferencijabilno u svakoj tački $x \in X$ onda se f naziva diferencijabilnim preslikavanjem na skupu X .

Definicija 2 Linearni operator L_x iz definicije (1) naziva se izvodom funkcije f u tački $x \in X$ i označava sa $f'(x)$. Vektor $\Delta x(h) = (h+x) - x = h$ se naziva priraštajem nezavisno promenljive, a vektor $\Delta f(x;h) = f(x+h) - f(x)$ priraštajem funkcije f koji odgovara priraštaju h nezavisno promenljive. Vektor $f'(x;h) = L_x(h)$ se naziva diferencijalom funkcije f u tački x , koji odgovara priraštaju h nezavisno promenljive.

Može se dokazati da važi tvrdjenje: Ako je preslikavanje f diferencijabilno u tački x , onda postoji samo jedan linearni operator L_x takav da važi (1).

Preslikavanja $L_x : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ i $\alpha_x : A_x \rightarrow \mathbb{R}^m$ iz definicije (1) određena su svojim koordinatnim funkcijama $L_{x,j} : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ i $\alpha_{x,j} : A_x \rightarrow \mathbb{R}^m$, ($1 \leq j \leq m$):

$$(\forall h \in \mathbb{R}^n) \quad L_x(h) = (L_{x,1}(h), \dots, L_{x,m}(h)),$$

$$(\forall h \in A_x) \quad \alpha_x(h) = (\alpha_{x,1}(h), \dots, \alpha_{x,m}(h)).$$

Ako se jednakost (1) napiše u koordinatnom obliku onda se vidi da je ta jednakost ekvivalentna sistemu jednakosti:

$$(2) \quad f_j(x+h) - f_j(x) = L_{x,j}(h) + \alpha_{x,j}(h), \quad (1 \leq j \leq m)$$

gde su f_j koordinatne funkcije preslikavanja f . S obzirom da su funkcije $L_{x,j}$ linearne i da važi jednakost:

$$(\forall j \in \{1, \dots, m\}) \quad \alpha_{x,j}(h) = o(h), \quad h \rightarrow 0.$$

odatle zaključujemo da važi sledeće tvrdjenje:

---

*Domaći zadatak studenata II godine u okviru kursa Analize II.

Teorema 1 Funkcija $f : X \rightarrow \mathbb{R}^m$ je diferencijabilna u tački $x \in X \cap X'$ ako i samo ako su u toj tački diferencijabilne sve koordinatne funkcije f_j . Pri tome je $f'_j(x) = L_{x,j}$ gde su $L_{x,j}$, $(1 \leq j \leq m)$ koordinatne funkcije izvoda L_x funkcije f u tački x .

Definicija 3 Neka je funkcija $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ definisana na skupu $X \subset \mathbb{R}^n$ i neka je $x \in X \cap X'$. Limes

$$\lim_{h_i \rightarrow 0} \frac{f(x_1, \dots, x_{i-1}, x_i + h_i, x_{i+1}, \dots, x_n) - f(x_1, \dots, x_{i-1}, x_i, x_{i+1}, \dots, x_n)}{h_i},$$

ako pos toji naziva se parcijalnim izvodom funkcije f po promenljivoj x_i u tački x i označava se jednim od simbola:

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(x), \quad \partial_i f(x), \quad f'_{x_i}(x).$$

Teorema 2 Ako je funkcija $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ definisana na skupu $X \subset \mathbb{R}^n$ i diferencijabilna u unutrašnjoj tački x tog skupa onda f u tački x ima parcijalne izvode po svim promenljivim x_1 do x_n . Pri tome važe jednakosti

$$(\forall h = (h_1, \dots, h_n) \in \mathbb{R}^n) \quad f'(x)h = \frac{\partial f}{\partial x_1}(x)h_1 + \dots + \frac{\partial f}{\partial x_n}(x)h_n.$$

Primer 1. < Posmatrajmo realnu funkciju $f(x_1, x_2, x_3) = x_1^2 + 2x_2^2e^{x_1} + x_1x_2x_3$ definisanu na prostoru $\mathbb{R}^3$. Ona je diferencijabilna kao kompozicija elementarnih funkcija, pa u svakoj tački $x = (x_1, x_2, x_3)$ postoje parcijalni izvodi te funkcije i važe jednakosti:

$$\frac{\partial f}{\partial x_1}(x_1, x_2, x_3) = 2x_1 + 2x_2^2e^{x_1} + x_2x_3,$$

$$\frac{\partial f}{\partial x_2}(x_1, x_2, x_3) = 4x_2e^{x_1} + x_1x_3,$$

$$\frac{\partial f}{\partial x_3}(x_1, x_2, x_3) = x_1x_2.$$

Oredimo matricu koja predstavlja izvod $f'(x)$ preslikavanja $f : X \rightarrow \mathbb{R}^m$, diferencijabilnog u unutrašnjoj tački x skupa $X \subseteq \mathbb{R}^n$. Neka su $f_j : X \rightarrow \mathbb{R}$, $(1 \leq j \leq m)$ koordinatne funkcije preslikavanja f . Iz teoreme (1) slede jednakosti:

$$(\forall h \in \mathbb{R}^n) \quad f'(x)h = \begin{bmatrix} f'_1(x)h \\ \vdots \\ f'_m(x)h \end{bmatrix},$$

a odatle sledi

$$(\forall h \in \mathbb{R}^n) \quad f'(x)h = \begin{bmatrix} \sum_{i=1}^n \frac{\partial f_1}{\partial x_i}(x)h_i \\ \vdots \\ \sum_{i=1}^n \frac{\partial f_m}{\partial x_i}(x)h_i \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{\partial f_1}{\partial x_1}(x) & \dots & \frac{\partial f_1}{\partial x_n}(x) \\ \vdots & \dots & \vdots \\ \frac{\partial f_m}{\partial x_1}(x) & \dots & \frac{\partial f_m}{\partial x_n}(x) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} h_1 \\ \vdots \\ h_m \end{bmatrix}.$$

Dakle,

$$f'(x) = \begin{bmatrix} \frac{\partial f_1}{\partial x_1}(x) & \dots & \frac{\partial f_1}{\partial x_n}(x) \\ \vdots & \dots & \vdots \\ \frac{\partial f_m}{\partial x_1}(x) & \dots & \frac{\partial f_m}{\partial x_n}(x) \end{bmatrix}. \triangleright$$

Primer 2. Naći $\frac{\partial f}{\partial x}(x, 1)$ za funkciju $f(x, y) = x + (y - 1) \arcsin \sqrt{\frac{x}{y}}$.

◁ Saglasno definiciji parcijalnog izvoda, važi:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, 1) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h, 1) - f(x, 1)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{x+h-x}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{h}{h} = 1. \triangleright$$

Definicija 4 Matrica (1) se naziva Jakobijevom matricom preslikavanja f u tački $x \in X$. Ako je $n = m$ onda se determinanta te matrice naziva jakobijanom preslikavanja f u tački x .

Teorema 3 Neka je funkcija $f : U(x_0) \rightarrow \mathbb{R}$ definisana u nekoj okolini $U(x_0)$ tačke $x_0 \in \mathbb{R}^n$ i neka postoje parcijalni izvodi $\partial_1 f(x), \dots, \partial_n f(x)$ u svakoj tački $x \in U(x_0)$. Ako su sve funkcije $\partial_i f : U(x_0) \rightarrow \mathbb{R}, (1 \leq j \leq n)$ neprekidne u tački x_0 , onda je funkcija f diferencijabilna u toj tački.

2 Odnos izmedju diferencijabilnosti, neprekidnosti i parcijalnih izvoda

Odnos izmedju neprekidnosti i diferencijabilnosti je isti kao u jednodimenzionom prostoru. Iz diferencijabilnosti sledi neprekidnost, ali obrnuto ne mora da važi. U slučaju funkcije $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ gde je $X \subset \mathbb{R}^n$, a diferencijabilnost funkcije u tački $x \in X$ obezbedjuje egzistenciju svih parcijalnih izvoda u toj tački.

Obratno ne važi: Iz egzistencije parcijalnih izvoda po svim promenljivim u nekoj tački ne sledi diferencijabilnost funkcije u toj tački.

Primer 3. Neka je data funkcija

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{xy}{x^2+y^2} & , (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & , (x, y) = (0, 0) \end{cases} .$$

Ispitati njenu diferencijabilnost.

◁

$$\frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(h, 0) - f(0, 0)}{h} = 0,$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(0, k) - f(0, 0)}{k} = 0.$$

Funkcija f je diferencijabilna na $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0, 0)\}$ kao kompozicija elementarnih funkcija. U tački $(0, 0)$ zaključujemo da postoje njeni parcijalni izvodi, ali ona u toj tački nije diferencijabilna jer nije neprekidna u toj tački. $\triangleright$

3 Osnovna pravila diferencijabilnosti

Teorema 4 Ako su preslikavanja $f : X \rightarrow \mathbb{R}^m$ i $g : X \rightarrow \mathbb{R}^m$ diferencijabilna u tački $x \in X \subseteq \mathbb{R}^n$ onda je preslikavanje $(\alpha f + \beta g) : X \rightarrow \mathbb{R}^m, (\alpha, \beta \in \mathbb{R})$ diferencijabilno u tački x i važi jednakost:

$$(\alpha f + \beta g)'(x) = \alpha f'(x) + \beta g'(x).$$

Teorema 5 Ako su funkcije $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ i $g : X \rightarrow \mathbb{R}$ diferencijabilne u tački $x \in X \subseteq \mathbb{R}^n$ onda je:
 (a) funkcija $(fg) : X \rightarrow \mathbb{R}$ u tački x i važi jednakost

$$(fg)'(x) = g(x)f'(x) + f(x)g'(x);$$

(b) funkcija $\frac{f}{g} : X \rightarrow \mathbb{R}$ diferencijabilna u tački x ako je $g \neq 0$ na skupu X i važi jednakost

$$\left(\frac{f}{g}\right)'(x) = \frac{g(x)f'(x) - f(x)g'(x)}{g^2(x)}.$$

4 Parcijalni izvodi višeg reda

Definicija 5 Funkcija $\partial_j(\partial_i f) : B \rightarrow \mathbb{R}$, (broj $\partial_j(\partial_i f)(x)$) naziva se parcijalnim izvodom drugog reda funkcije f po promenljivim x_i, x_j na skupu $B \subseteq X$ (u tački $x \in A$), i označava se jednim od simbola:

$$\partial_{ji} f, \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x_j \partial x_i}, \quad \partial''_{x_j x_i} \quad \left(\partial_{ji} f(x), \quad \frac{\partial^2 f}{\partial x_j \partial x_i}(x), \quad \partial''_{x_j x_i}(x) \right).$$

Primer 4.

$$f(x, y, z) = 2x^5 y^2 z^3 + 4yz + y^2 e^{yz} + 3xz$$

◁ Ova realna funkcija ima u svakoj tački $(x, y, z) \in \mathbb{R}^3$ sve parcijalne izvode, što sledi iz njene diferencijabilnosti u svakoj tački $(x, y, z) \in \mathbb{R}^3$:

$$\begin{aligned} \frac{\partial f}{\partial x}(x, y, z) &= 10x^4 y^2 z^3 + 3z, & \frac{\partial f}{\partial y}(x, y, z) &= 4x^5 y z^3 + 4z + 2y e^{yz} + y^2 e^{yz} z, \\ \frac{\partial f}{\partial z}(x, y, z) &= 6x^5 y^2 z^2 + 4y + y^3 e^{yz} + 3x, & \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y, z) &= 40x^3 y^2 z^3, \\ \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y, z) &= 20x^4 y z^3, & \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial z}(x, y, z) &= 30x^4 y^2 z^2 + 3, \\ \frac{\partial^3 f}{\partial x \partial z^2}(x, y, z) &= 60x^4 y^2 z, & \frac{\partial^3 f}{\partial x^3}(x, y, z) &= 120x^2 y^2 z^3. \end{aligned}$$

Redosled promenljivih po kojima se vrši diferenciranje ne utiče na vrednost parcijalnog izvoda u opštem slučaju. ▷

Teorema 6 Ako $f \in C^{(k)}(X)$, onda vrednost parcijalnog izvoda

$$\frac{\partial^k f}{\partial x_{i_k} \cdots \partial x_{i_1}}(x)$$

ne zavisi od poretka promenljivih $x_{i_1}, \dots, x_{i_k}$ po kojima se vrši diferenciranje, tj. ista je za svaku permutaciju indeksa $i_1, \dots, i_k$ ($1 \leq i_1, \dots, i_k \leq n$).

Primer 5. Ispitati diferencijabilnost funkcije $f(x, y) = \sqrt[3]{xy}$ u tački $(0, 0)$.

◁

$$\begin{aligned} \frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(h, 0) - f(0, 0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sqrt[3]{h \cdot 0} - 0}{h} = 0, \\ \frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) &= \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(0, k) - f(0, 0)}{k} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{\sqrt[3]{0 \cdot k} - 0}{k} = 0. \end{aligned}$$

Medjutim, funkcija nije diferencijabilna u tački $(0, 0)$ jer u toj tački nije ispunjen neophodan uslov diferencijabilnosti:

$$\lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{f(x+h, y+k) - f(x, y) - \frac{\partial f}{\partial x}(x, y) \cdot h - \frac{\partial f}{\partial y}(x, y) \cdot k}{\sqrt{k^2 + h^2}} \neq 0. \triangleright$$

Primer 6. Ispitati diferencijabilnost funkcije $f(x, y) = \sqrt[3]{x^3 + y^3}$ u tački $(0, 0)$.

◁ Nalazimo parcijalne izvode:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(h, 0) - f(0, 0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{h}{h} = 1,$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(0, k) - f(0, 0)}{k} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{k}{k} = 1.$$

Proveravamo "osnovni uslov" diferencijabilnosti:

$$\lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{\sqrt[3]{h^3 + k^3} - 0 - 1 \cdot h - 1 \cdot k}{\sqrt{k^2 + h^2}} = \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{\sqrt[3]{h^3 + k^3} - h - k}{\sqrt{h^2 + k^2}}.$$

Kako je (za npr. pravac $h = k = t$) ovaj limes različit od nule, funkcija nije diferencijabilna u datoj tački. $\triangleright$

Primer 7. Ispitati diferencijabilnost funkcije:

$$f(x, y) = \begin{cases} e^{-\frac{1}{x^2+y^2}} & , (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & , (x, y) = (0, 0) \end{cases}.$$

◁ Za $(x, y) \neq (0, 0)$ funkcija je diferencijabilna kao superpozicija diferencijabilnih funkcija. Ispitajmo diferencijabilnost u tački $(0, 0)$:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(h, 0) - f(0, 0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{1}{h} \cdot e^{-\frac{1}{h^2}} = 0,$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(0, k) - f(0, 0)}{k} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{1}{k} \cdot e^{-\frac{1}{k^2}} = 0;$$

$$\lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{f(h, k) - f(0, 0) - \frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) \cdot h - \frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) \cdot k}{\sqrt{h^2 + k^2}} =$$

$$\lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{e^{-\frac{1}{h^2+k^2}} - 0 - 0 \cdot h - 0 \cdot k}{\sqrt{h^2 + k^2}} = 0.$$

Odatle sledi da je funkcija diferencijabilna u tački $(0, 0)$. $\triangleright$

Primer 8. Da li je funkcija $f(x, y) = \sqrt[3]{x^2 + y^2}$ diferencijabilna na $\mathbb{R}^2$?

◁ Za $x^2 + y^2 \neq 0$, funkcija f je diferencijabilna kao kompozicija diferencijabilnih funkcija. U $(0, 0)$ funkcija f nije diferencijabilna jer ne postoje parcijalni izvodi:

$$\lim_{h \rightarrow 0 \pm} \frac{f(h, 0) - f(0, 0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0 \pm} \frac{h^{\frac{2}{3}}}{h} = \pm \infty,$$

$$\lim_{k \rightarrow 0 \pm} \frac{f(0, k) - f(0, 0)}{k} = \lim_{k \rightarrow 0 \pm} \frac{k^{\frac{2}{3}}}{k} = \pm \infty. \triangleright$$

Primer 9. Ispitati diferencijabilnost sledeće funkcije:

$$f(x_1, x_2) = \begin{cases} (x_1^2 + x_2^2) \sin(x_1^2 + x_2^2)^{-1} & , (x_1, x_2) \neq (0, 0) \\ 0 & , (x_1, x_2) = (0, 0) \end{cases} .$$

◁ Funkcija je diferencijabilna u svakoj tački $(x_1, x_2 \neq (0, 0))$ kao kompozicija elementarnih funkcija.

$$\frac{\partial f}{\partial x_1} = 2x_1 \sin(x_1^2 + x_2^2)^{-1} - \frac{2x_1 \cos(x_1^2 + x_2^2)^{-1}}{(x_1^2 + x_2^2)},$$

$$\frac{\partial f}{\partial x_2} = 2x_2 \sin(x_1^2 + x_2^2)^{-1} - \frac{2x_2 \cos(x_1^2 + x_2^2)^{-1}}{(x_1^2 + x_2^2)},$$

$$\frac{\partial f}{\partial x_1}(0, 0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(0 + h, 0) - f(0, 0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{h^2 \sin \frac{1}{h^2}}{h} = 0,$$

$$\frac{\partial f}{\partial x_2}(0, 0) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(k, 0) - f(0, 0)}{k} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{k^2 \sin \frac{1}{k^2}}{k} = 0.$$

Ako su ovi parcijalni izvodi neprekidni u nuli, funkcija će biti diferencijabilna.

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \left(2x \sin \frac{1}{x^2 + y^2} - \frac{2x}{x^2 + y^2} \cos \frac{1}{x^2 + y^2} \right) \neq 0.$$

Iz ovog izraza sledi da parcijalni izvodi nisu neprekidni u $(0, 0)$. Medjutim, to još uvek ne znači da funkcija nije diferencijabilna u toj tački.

Ispitajmo dovoljan uslov diferencijabilnosti:

$$\lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{f(h, k) - f(0, 0) - \frac{\partial f}{\partial x}(0, 0)h - \frac{\partial f}{\partial y}(0, 0)k}{\sqrt{h^2 + k^2}} = 0.$$

Leva strana ove jednakosti jednaka je sledećim izrazima:

$$\lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{(h^2 + k^2) \sin \frac{1}{h^2 + k^2} - 0 - 0 \cdot h - 0 \cdot k}{\sqrt{h^2 + k^2}} = \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \sqrt{h^2 + k^2} \sin \frac{1}{h^2 + k^2} = 0.$$

Kako možemo da zaključimo da je ispunjen dovoljan uslov diferencijabilnosti u tački $(0, 0)$, pokazali smo da je funkcija diferencijabilna u toj tački. $\triangleright$

Primer 10. Ispitati diferencijabilnost funkcije

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{e^y \sin x^2 y}{x} & , x \neq 0 \\ 0 & , x = 0 \end{cases} .$$

◁ U tačkama $(x, y), x \neq 0$, funkcija f je diferencijabilna kao kompozicija diferencijabilnih funkcija:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(0, y) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(h, y) - f(0, y)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{e^y \sin h^2 y}{h^2} = \lim_{h \rightarrow 0} y \frac{e^y \sin h^2 y}{h^2 y} = y \cdot e^y,$$

$$\frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) = 0,$$

$$\frac{\partial f}{\partial y}(0, y) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(0, y+k) - f(0, y)}{k} = \dots = 0.$$

Funkcija f je diferencijabilna ako važi:

$$\lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{f(0+h, y+k) - f(0, y) - \frac{\partial f}{\partial x}(0, y) \cdot h - \frac{\partial f}{\partial y}(0, y) \cdot k}{\sqrt{h^2 + k^2}} = 0.$$

Dokažimo da je ta jednakost tačna. Proverimo:

$$\begin{aligned} \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{\frac{e^{y+k} \sin h^2(y+k)}{h} - 0 - y \cdot e^y h}{\sqrt{h^2 + k^2}} &= \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \left(\frac{e^{y+k} \sin h^2(y+k)}{h \cdot \sqrt{h^2 + k^2}} - \frac{y \cdot h \cdot e^y}{\sqrt{h^2 + k^2}} \right) = \\ &= \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} e^y \left(\frac{\sin h^2(y+k)}{h \cdot \sqrt{h^2 + k^2}} - \frac{y \cdot h}{\sqrt{h^2 + k^2}} \right) \rightarrow e^y(y - y) = 0 \end{aligned}$$

$\Rightarrow$ jednakost je tačna pa zaključujemo da je funkcija f diferencijabilna na $\mathbb{R}^2$. $\triangleright$

Primer 11. Postoji li $\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(0, 0)$ ako je:

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{2xy}{x^2+y^2} & , \quad (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & , \quad (x, y) = (0, 0) \end{cases} ?$$

$\triangleleft$ Ako je $(x, y) \neq (0, 0)$ imamo:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = \frac{2y(y^2 - x^2)}{(x^2 + y^2)^2}.$$

Polazeći od definicije izvoda, dobijamo:

$$\frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(h, 0) - f(0, 0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{0}{h} = 0.$$

Kako limes

$$\lim_{k \rightarrow 0} \frac{\frac{\partial f}{\partial x}(0, k) - \frac{\partial f}{\partial x}(0, 0)}{k} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{\frac{2k^3}{k^4}}{k}$$

ne postoji, stoga izvod $\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}$ u $(0, 0)$ takodje ne postoji. $\triangleright$